

Шевчук В.О.*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки,
Державний університет інфраструктури та технологій*ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7121-598X>**Shevchuk Vladyslava***State University of Infrastructure and Technologies*

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

SOCIO-ECONOMIC COMPONENT ANALYSIS OF UKRAINE'S HUMAN POTENTIAL

Анотація. У статті проаналізовано основні показники функціонування ринку праці, через які характеризується соціально-економічна складова людського потенціалу. Під час дослідження використано низку загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: метод абстрагування, аналіз і синтез, індукції та дедукції, графічно-аналітичний метод, системний аналіз. Автором розглянуто такі критерії: динаміка чисельності населення, рівень безробіття (загальний, за статтю, за віковими групами та за регіонами), гендерний розрив у безробітті, частка молоді, яка не працює, не навчається та не набуває професійних навичок, рівень зайнятості (загальний, за статтю, віковими групами та регіонами), гендерний розрив у зайнятості, частка самозайнятих і зайнятих у неформальному секторі економіки. На основі аналізу цих показників визначено проблеми ринку праці та проблеми формування соціально-економічної складової людського потенціалу України.

Ключові слова: людський потенціал, соціально-економічний потенціал, ринок праці, рівень зайнятості, рівень безробіття, попит і пропозиція робочої сили.

Постановка проблеми. Однією із складових частин людського потенціалу є соціально-економічний потенціал, що відображається у рівні та структурі економічної активності та зайнятості населення, кваліфікаційно-професійному складі робочої сили, характері і умовах праці, рівні добробуту населення, характеристиках попиту та пропозиції на ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фундаментальні основи теоретичних досліджень людського потенціалу закладено у працях представників концепції людського капіталу – Беккера Г., Денісон Є., Шульца Т., та концепції

людського розвитку – Гріффіна К., Найта Дж., Сена А. та інших зарубіжних вчених. Значний внесок у дослідження ролі і значення людського потенціалу в економіці, а також процесів його формування та розвитку зробили такі вчені: Антонюк В., Грішнова О., Заславська Т., Іванов О., Моргунов В., Непрядкіна Н., Хадіулїна Ю., Цимбал Л. та інші. Ґрунтовні дослідження ролі людського потенціалу в формуванні інноваційної економіки знаходимо в працях Карпенко А.В. [1], складових людського потенціалу – Рябоволик Т.Ф., Андрощук І.О. [2], системи показників оцінювання людського потенціалу – Огієнко М.М. [3], управління процесом розвитку людського потенціалу – Сахненко О.І. [4]. Аналіз існуючих поглядів і теорій вказує на те, що питання дослідження людського потенціалу є актуальним, зокрема в сучасних умовах поглиблення євроінтеграційних процесів в Україні.

Мета статті полягає в аналізі соціально-економічної складової людського потенціалу через розгляд основних показників ринку праці.

Виклад основного матеріалу. Останніми роками на ринку праці України відбулися суттєві зміни. Загалом він характеризується нестабільністю, особливо з урахуванням останніх подій: пандемія, локдаун, війна. Населення України невпинно скорочується на 1,5 млн осіб кожні п'ять років. Хоча це не офіційні дані, адже останній перепис населення був у 2001 р., а потім у 2019 р. – електронний перепис. За різними експертними оцінками, до 2050 р. населення України складатиме 35 млн осіб [5]. У 2022 р. ці прогнози стали ще песимістичнішими, адже в результаті масштабної міграції за кордон виї-

хало, за оцінками ООН, 13 млн людей, з них повернулося 8,12 млн [6]. За такими прогнозами населення України до 2030 р. скоротиться у кращому випадку до 35 млн осіб, у найгіршому – до 30 млн осіб. Дослідники Національної академії наук прогнозують, що до кінця XXI ст. населення України зменшиться до 22 млн [7].

Динаміку чисельності населення України з 1990 р. з прогнозом з 2025 до 2100 р. наведено на рис. 1.

Зрозуміло, що демографічний спад буде мати місце і після війни протягом наступних десятиліть і поглиблюється він тим, що в довоєнний період в Україні вже мали місце скорочення населення, низький рівень народжуваності та тривалості життя. У 1990 р. чисельність населення України становила 51,8 млн, у 2022 р., за даними Державної служби статистики – 41,16 млн, за оцінками ООН – 41,13 млн. Таким чином, ще до війни з

1990 до 2022 р. Україна втратила близько 10,7 млн людей, що становить понад 20% населення. Тому можна говорити про демографічну кризу в Україні, яка надалі лише поглиблюватиметься.

Щодо рівня безробіття, то у віковій групі 15-70 років показник безробіття в Україні стабільно скорочувався до 2013 р., після чого відбулось його зростання на 2%, яке трималось протягом 4 років, далі спад у 2018–2019, і знову зростання, яке було спричинене економічною кризою, викликаною пандемією COVID-19 (рис. 2).

За даними Національного банку України, через війну у 2022 р. рівень безробіття в Україні сягнув рекордних 35% у липні і 28,9% у кінці року. Оцінка чисельності безробітних у 2022 р. без врахування людей, які перебувають за кордоном або на тимчасово окупованих територіях, різними структурами та організаціями така: Міністерство економіки – 2,6 млн осіб; Міжна-

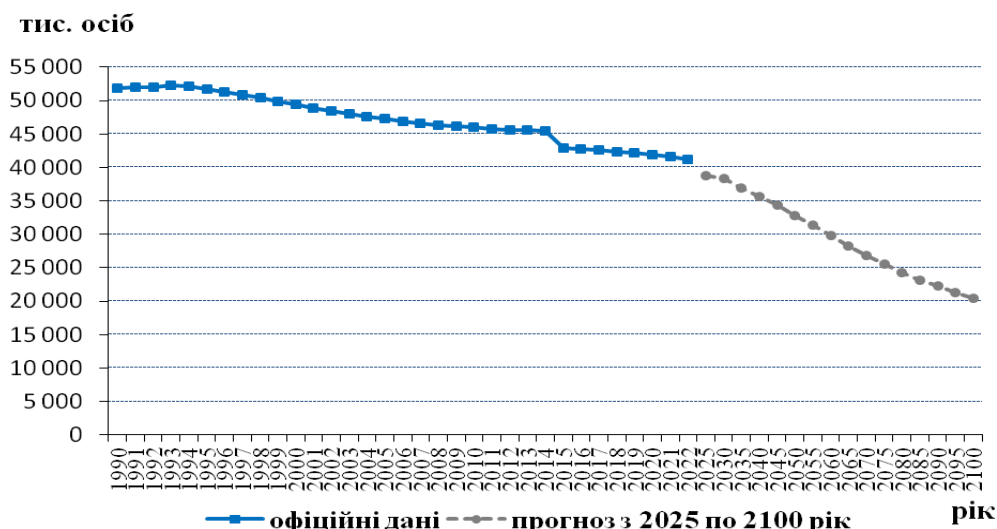

Рис. 1. Динаміка чисельності населення України у 1995–2100 рр.

Джерело: [8; 9]

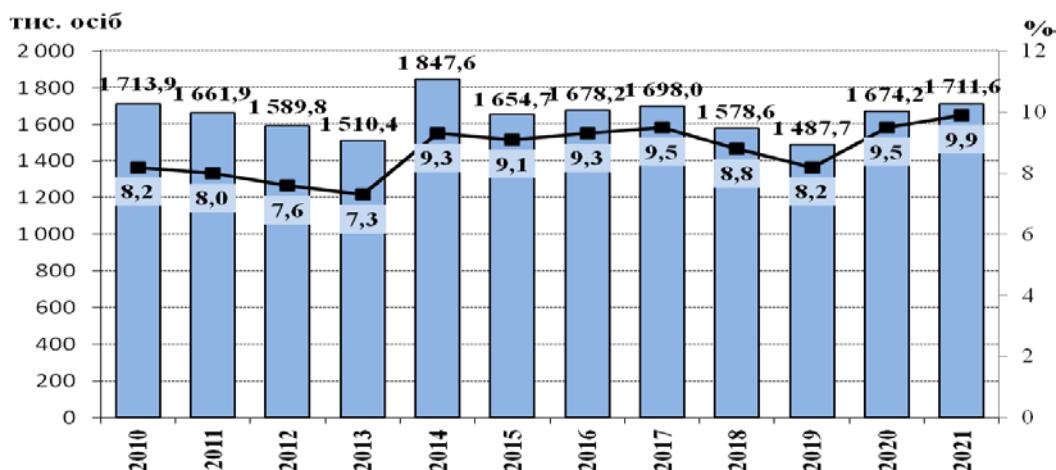

Рис. 2. Динаміка чисельності безробітних і рівня безробіття в Україні у 2010–2021 рр.

Джерело: [9]

родна організація праці – 4,1 млн осіб; Київська школа економіки (KSE) – 3,2-3,8 млн осіб (з урахуванням тих, хто виїхав за кордон, переселенців з окупованих територій та зон боїв) [6]; Державна служба статистики України – 1,7 млн осіб (станом на 2021 р., адже у 2022 р. у зв'язку з військовою агресією і окупацією частини території України Державна служба статистики України не мала можливості проводити обстеження зайнятості і безробіття населення) [9]. За прогнозами Національного банку України, рівень безробіття в Україні становитиме у 2023 р. 27%, у 2024 р. – 18,2%.

Динаміку рівня безробіття в Україні за віковими групами у 2018–2021 рр. наведено на рис. 3.

Як бачимо, в умовах пандемії рівень безробіття зменшився на 0,4 відсоткових пункти лише

у віковій групі 15-29 років і 30-34 роки, натомість у всіх інших – зріс. У 2021 р. найвищий рівень безробіття спостерігався серед молоді у віці до 25 років – 19,1%, найнижчий – серед громадян віком 30-34 роки – 8,4%.

Рівень жіночого безробіття в Україні декілька допандемічних років залишався майже незмінним, а рівень безробіття чоловіків знижувався (рис. 4). Щодо рівнів безробіття чоловіків і жінок, то, за даними Держстату, у 2021 р. в Україні рівень безробіття жінок був вищий (10,2%), ніж у чоловіків (9,6%), хоча до цього спостерігалась інша тенденція – переважало безробіття чоловіків. Гендерний розрив у безробітті становив у 2019 р. 0,6 відсоткових пункти (чоловіки – 8,5%, жінки – 7,9%), у 2020 – 0,8 в.п. (9,9% і 9,1% відповідно), у 2021 – 0,6 в.п. Загалом за останнє десятиріччя

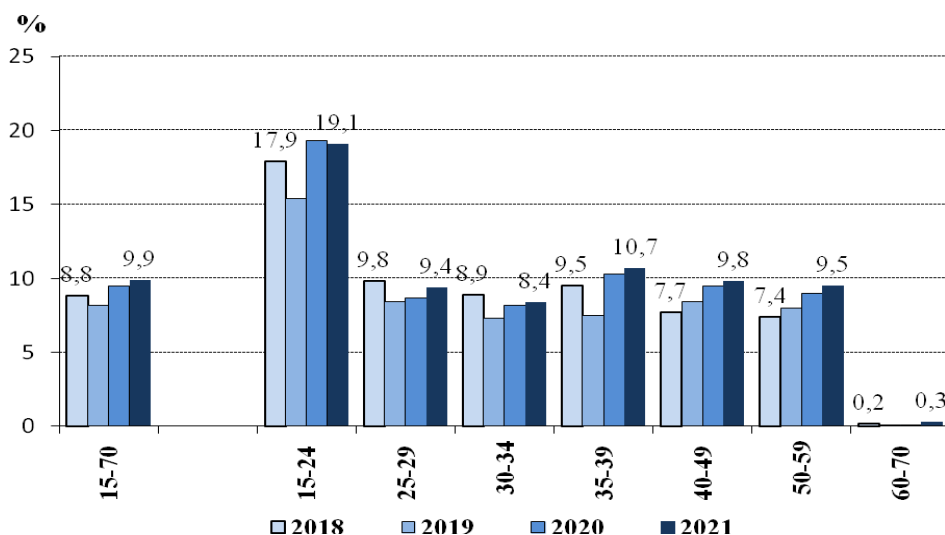

Рис. 3. Динаміка рівня безробіття в Україні за віковими групами у 2018–2021 рр.

Джерело: [9]

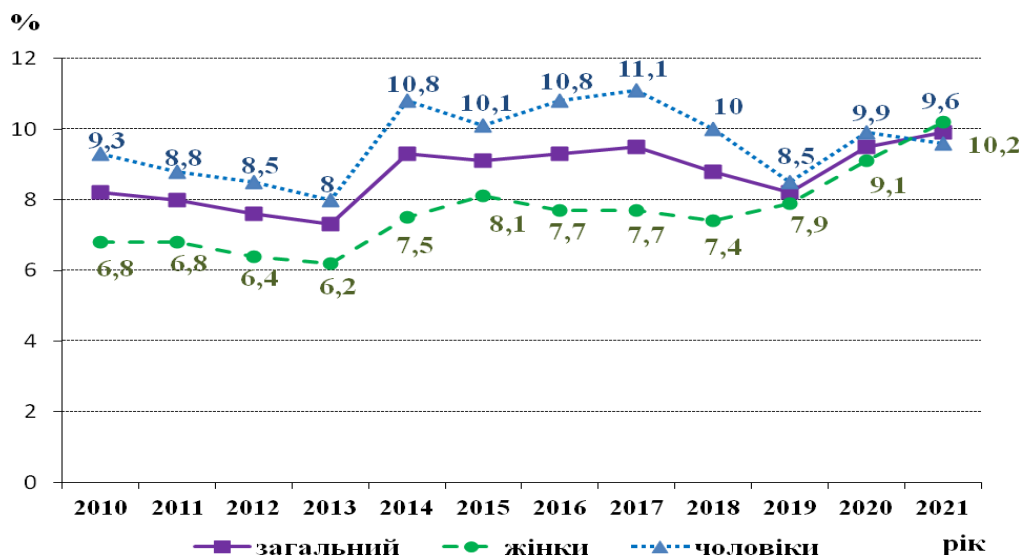

Рис. 4. Динаміка рівня безробіття в Україні (загального, чоловіків, жінок) у 2010–2021 рр.

Джерело: [9]

з 2012 до 2021 р. гендерний розрив зменшився з 2,1 в.п. до 0,6 в.п. – безробітних жінок, включно до 2020 р., було менше за чоловіків.

У період з 2015 по 2019 рр. частка молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок, у віці 15-24 років (покоління NEET) в Україні зменшилась з 17,2% до 15,6%. В умовах пандемії COVID-19 вона продовжувала скорочуватись до 15,5% у 2020 р. і до 14,3% у 2021 р.

Якщо аналізувати в регіональному розрізі, то у 2020 р. у 9 областях та м. Києві рівень безробіття був нижчий за середній показник по Україні, в 15 областях – вищий; у 2021 р. – у 8 областях і м. Києві – нижчий, в 16 областях – вищий. Найвищі рівні безробіття були у Луганській і Донецькій областях.

Дані рис. 5 демонструють динаміку чисельності зайнятих осіб віком 15-70 років і рівня зайнятості в Україні у 2010–2021 рр.

За оцінками Міжнародної організації праці, у 2022 р. рівень зайнятості в Україні знизився на 15,5% порівняно з 2021 р., а чисельність безробітних за цей рік зросла на 2,4 млн осіб [6].

Дані рис. 6 ілюструють динаміку рівня зайнятості в Україні за віковими групами у 2018–2021 рр.

Пандемія призвела до зниження рівня зайнятості у всіх вікових групах, окрім 50-59 років, яка мала тенденцію до зростання. У 2021 р. найвищий рівень зайнятості спостерігався серед працюючих громадян у віці 40-49 років – 76,8%, найнижчі – серед молоді віком 15-24 роки – 24,8% і людей похилого віку віком 60-70 років – 12,8%. Варто зазначити, що низький рівень зайнятості молоді пояснюється тим, що більшість осіб цього віку навчається та, відповідно, не входить до складу робочої сили.

На рис. 7 наведено загальний рівень зайнятості, рівні зайнятості чоловіків і жінок в Україні за

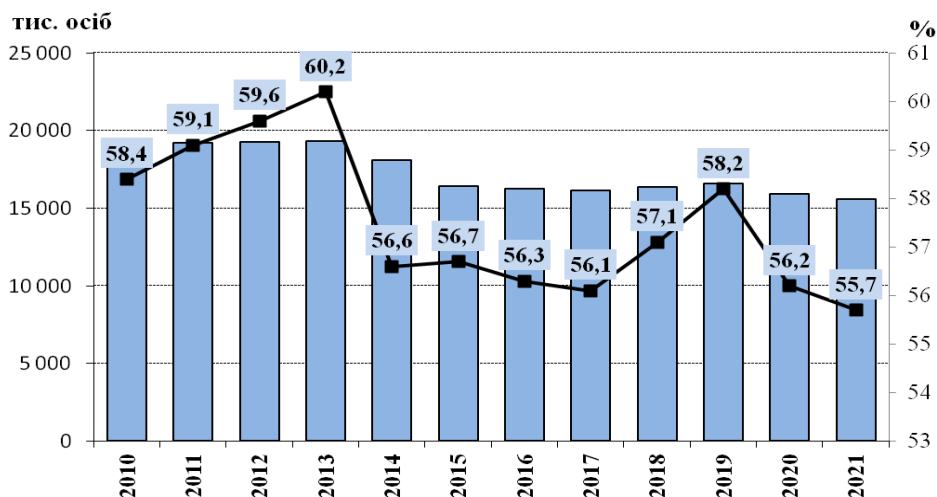

Рис. 5. Динаміка чисельності зайнятих і рівня зайнятості в Україні у 2010–2021 рр.

Джерело: [9]

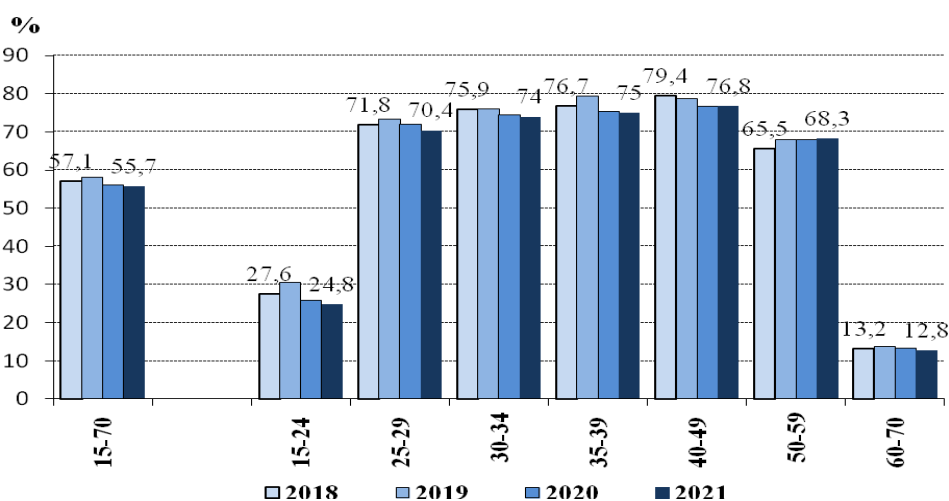

Рис. 6. Динаміка рівня зайнятості в Україні за віковими групами у 2018–2021 рр.

Джерело: [9]

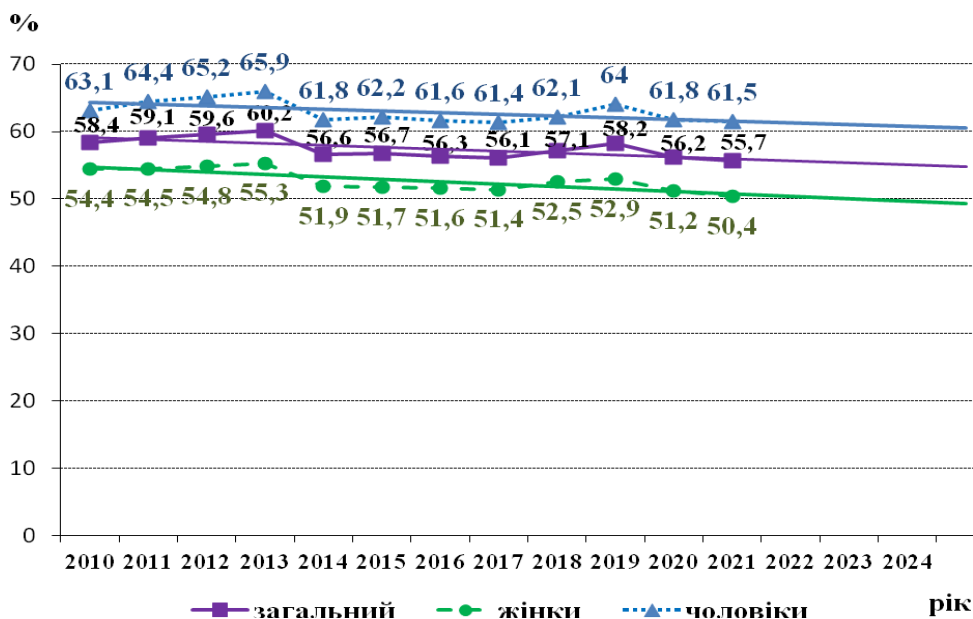

Рис. 7. Динаміка рівня зайнятості в Україні (загального, чоловіків, жінок) у 2010–2021 рр.

Джерело: [9]

період 2010–2021 рр. Зниження рівня зайнятості в Україні, що спостерігалось останніми роками, частково пояснюється зменшенням частки літніх працівників і жінок у робочій силі. Так, частка жінок віком 15-70 років зменшилась з 52,9% у 2019 р. до 50,4% у 2021 році, а рівень зайнятості чоловіків – з 64% до 61,5%. Лінії тренду лише доводять, що надалі рівень зайнятості як чоловіків, так і жінок в Україні буде знижуватись.

Гендерний розрив у зайнятості у 2019 р. становив 11,1 відсоткові пункти, у 2020 – 10,6 в.п., у 2021 – 11,1 в.п. Загалом з 2010 до 2013 р. гендерний розрив збільшився з 8,7 в.п. до 10,6 в.п. і продовжував надалі збільшуватися, але меншими темпами, сягнувши 11,1 в.п в 2021 р. У період 2015 до 2021 р. рівень зайнятості жінок віком 50-59 років мав тенденцію до зростання на 10,1 в.п. Зростання також було і для чоловіків цієї вікової групи і становило 2,1 в.п. Пандемія COVID-19 вплинула на ринок праці і, зокрема, зайнятість таким чином, що рівень зайнятості у всіх інших вікових групах і для жінок, і для чоловіків з 2020 по 2021 р. скоротився: найменше у молодих жінок віком 15-24 роки – на 0,4 в.п. і залишився без змін у чоловіків у віці 30-34 роки, найбільше у жінок віком 35-39 років – на 2,6 в.п. і у чоловіків віком 25-29 років – на 1,6 в.п. У 2021 р. частково відновилося лише працевлаштування чоловіків віком 35-39 років. Хоча рівень зайнятості зріс на 1,8 в.п. і становив 82,7%, але не досяг допандемічного рівня 2019 р. – 84,9%.

Рівень зайнятості у 2021 р. в Україні значно відрізнявся у різних вікових групах та для категорій за статтю (табл. 1).

Таблиця 1
Рівень зайнятості в Україні у різних вікових групах та за статтю у 2021 р.

Вікова група	Рівень безробіття, %		Гендерний розрив, в.п.
	чоловіки	жінки	
15-24 роки	27,1	22,4	4,7
25-29 років	80,5	59,8	20,7
30-34 роки	83,7	63,9	18,8
35-39 років	82,7	67,2	15,5
40-49 років	79,5	74,2	5,3
50-59 років	70,3	66,5	3,8
60-70 років	15,4	11,0	4,4

Джерело: [9]

Сьогодні серед секторів зайнятості населення в Україні найбільшим рівень мають торгівля (23%), сільське господарство (17,2%) та промисловість (14,58%), які вважаються низько технологічними. Це вказує на те, що найбільшою є потреба у робочій силі у низькопродуктивних сферах економіки.

Якщо аналізувати в регіональному розрізі, то у 2020 р. у 12 областях та м. Києві рівень зайнятості був вищий, ніж в середньому по Україні, в 12 областях – нижчий; у 2021 р. – у 10 областях і м. Києві – вищий, в 14 областях – нижчий. Найвищі рівні зайнятості були у Харківській та Дні-

пропетровській областях. Середня тривалість пошуку роботи становить 6 місяців. У більшості областей цей показник становить 5-7 місяців. У 3 регіонах вона вища (Вінницька та Дніпропетровська області – 8 місяців, м. Київ – 9 місяців). У Житомирській, Закарпатській, Івано-Франківській, Одеській, Рівненській та Тернопільській областях тривалість пошуку роботи нижча за 4 місяці.

В офіційних джерелах надаються дані щодо лише однієї форми нестандартної зайнятості в Україні, а саме самозайнятості, рівень якої майже не змінився останніми роками: 2019 р. – 14,8% (2 273,6 тис. осіб), 2020 р. – 14,8% (2 297,8 тис. осіб), 2021 р. – 14,7% (2 426,1 тис. осіб).

Варто вказати, що розглянуті дані щодо зайнятості стосуються «фіксованого» ринку праці і не можуть характеризувати тенденції на «повному» ринку праці, адже частка працівників зайнята у неформальному секторі економіки. Щодо частки зайнятих у неформальному секторі економіки, то вона велика і майже стабільна останніми роками: у 2019 р. становила 20,8% від загальної кількості зайнятого населення (або 3 460,4 тис. осіб), у 2020 р. – 20,3% (3 237,8 тис. осіб), у 2021 р. – 19,5% (3 061,6 тис. осіб). При цьому частка чоловіків становить майже 60% неформальних працівників [10; 11].

Суттєвим залишається дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили. За даними Державної служби зайнятості, станом на 1 січня 2022 р., в середньому по Україні, на одне вільне робоче місце

претендувало 7 безробітних (для порівняння, на 1 січня 2021 р. – 11), на 1 жовтня 2022 р. – 9 [12].

Ключове питання на ринку праці – чи задовольняє пропозиція робочої сили попит на неї. Кількість вакансій на ринку праці зменшилась з 2018 р. (рис. 8), зокрема стрімке скорочення спостерігалось у 2020–2022 рр. Згідно з даними Державного центру зайнятості України, протягом 2022 р. роботодавці проінформували центри зайнятості про наявність 396 тис. вакансій [12].

Зменшення кількості вакансій безумовно є негативним показником, який демонструє, що ринок праці в умовах невизначеності. Структура вакансій за видами економічної діяльності демонструє, що найбільше вакансій пропонувалося на підприємствах переробної промисловості (17%), потім у сільському господарстві (16%), найменше – у сфері «інформація та телекомунікації» (рис. 9). У професійному розрізі найбільше вакансій пропонувалося для працевлаштування для робітників з обслуговування, експлуатації устаткування та машин (24%); представників найпростіших професій (15%); кваліфікованих робітників з інструментом (14%); працівників сфери торгівлі та послуг (14%); професіоналів (10%); фахівців (10%); службовців та керівників (6%) [12].

На початку війни загальна кількість вакансій зменшилася у 25 разів порівняно з довоєнною та у 19 разів у порівнянні з 2021 р. З початком війни активність роботодавців знизилася набагато більше, ніж активність безробітних. Важливою зміною ринку праці України у цих умо-

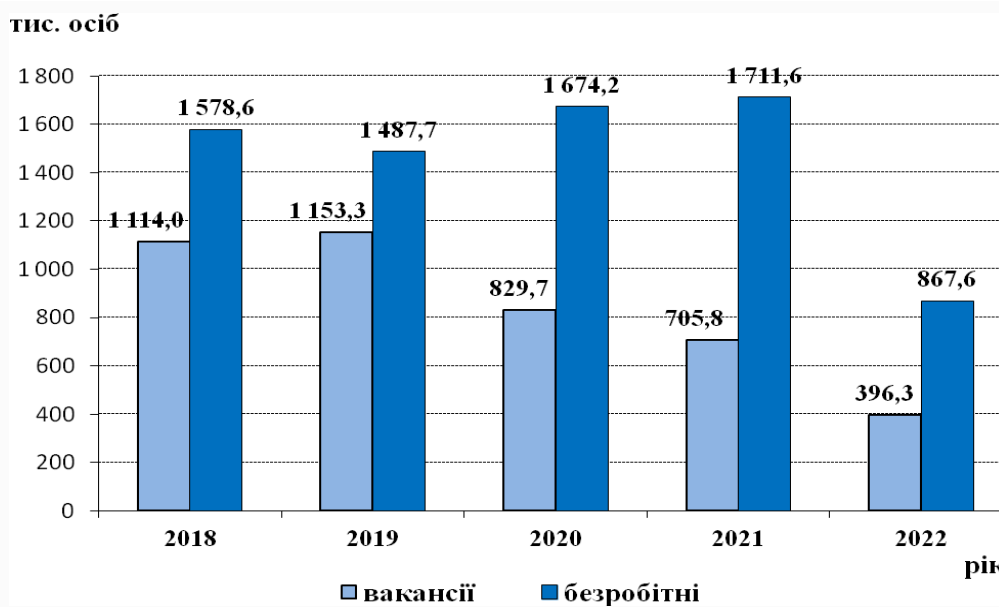

Рис. 8. Динаміка кількості вакансій і безробітних в Україні у 2018–2022 рр.

Джерело: [12]

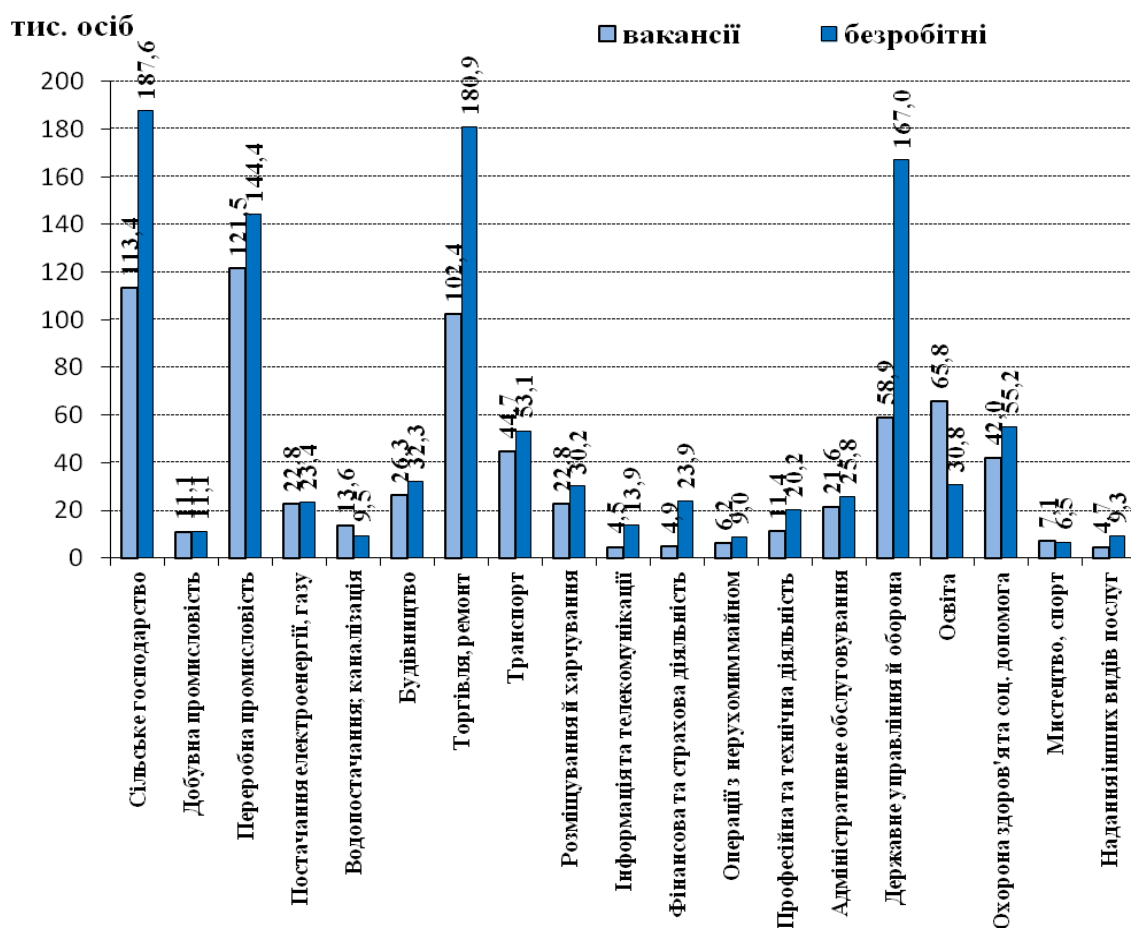

Рис. 9. Кількість вакансій та безробітних в Україні за видами економічної діяльності у 2021 рр.

Джерело: [12]

вах є те, що він стає «ринком роботодавця». За даними Державної служби зайнятості, у червні 2022 р. на одне робоче місце в середньому претендувало 12 осіб [12]. За оцінками кадрового порталу grc.ua, конкуренція була меншою та становила 9 осіб на одне робоче місце, зокрема в Харківській області – 19 осіб, у Запорізькій області – 17 осіб, в Одеській області – 14 осіб, у Київській області – 13 осіб, у м. Києві – 9 осіб. Через війну і окупацію земель кількість вакансій скорочуватиметься, отже і надалі пропозиція на ринку праці перевищуватиме попит на неї.

Висновки і пропозиції. Таким чином, аналіз наведених показників свідчить, що ринок праці України має низку проблем, а саме скорочення робочої сили, що відбувається в результаті еміграції і від’ємного природного приросту населення з 1990 рр., дисбаланс попиту і пропозиції робочої сили, що призводить до поширення безробіття. У сфері безробіття: існування структурного безробіття, пов’язаного із наявністю у робітників компетентностей, на які відсутній попит на ринку, та неможливістю швидкого перенавчання. У сфері зайнятості: поширення

нестандартної зайнятості, зокрема високий рівень самозайнятості; деформалізація зайнятості, коли формальна зайнятість витісняється неформальною; розширення неформальної зайнятості і її тісне переплетіння з формальною, що обумовлює нерегульованість і неконтрольованість процесів у соціально-трудовій та економічній сферах. Загалом динаміка проаналізованих показників свідчить про нестабільну, а останній рік взагалі – про кризову ситуацію на ринку праці України, і відповідно, складність і неможливість стабільного розвитку та відтворення людського капіталу України, а також формування та розвитку соціально-економічної складової людського потенціалу України.

Література:

1. Карпенко А.В. Людський потенціал в основі формування інноваційної системи. *Приазовський економічний вісник*. 2017. Випуск 5(05). С. 260–264.
2. Рябоволик Т.Ф., Андрощук І.О. Людський потенціал в умовах євроінтеграції України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. Випуск 42. С. 7–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-42-1>

3. Огієнко М.М. Система показників оцінювання людського потенціалу: регіональний аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 4. С. 72–76.
4. Сахненко О.І. Державне управління процесом розвитку людського потенціалу в системі кадрового забезпечення країни. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.3.75>
5. Огляд ринку праці. Що відбувається з роботою в Україні під час війни? *Спеціальний воєнний випуск Forbes*. URL: <https://forbes.ua/company/oglyad-rinku-pratsi-shcho-vidbuvaetsya-zrobotoyu-v-ukraini-pid-chas-viyni-19072022-7243> (дата звернення: 16.05.2023).
6. Вінокуров Я. Який реальний рівень безробіття в країні і що наразі з українцями, які втратили роботу, за рахунок чого вони виживають? URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/12/8/694732/> (дата звернення: 16.05.2023).
7. У НАН спрогнозували кількість українців до кінця століття. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/12/03/novyna/suspilstvo/nan-sprohnozuvaly-kilkist-ukrayinciv-kincy-stolittya> (дата звернення: 16.05.2023).
8. Population Pyramids of the World from 1950 to 2100. URL: <https://www.populationpyramid.net/world/2019/> (дата звернення: 16.05.2023).
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 16.05.2023).
10. Робоча сила України 2019. Статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2020. 194 с.
11. Робоча сила України 2021. Статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2022. 216 с.
12. Офіційний сайт Державного центру зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 16.05.2023).
3. Ohiienko M.M. (2018) Systema pokaznykiv otsiniuvannia liudskoho potentsialu: rehionalnyi aspekt [System of human potential assessment indicators: regional aspect]. *Investments: practice and experience*, no. 4, pp. 72–76.
4. Sakhnenko O.I. (2020) Derzhavne upravlinnia protsesom rozvytku liudskoho potentsialu v systemi kadrovoho zabezpechennia krainy [State management of the human potential development process in the country's human resources system]. *Efficient economy*, no 3. DOI: [10.32702/2307-2105-2020.3.75](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.3.75)
5. Ohliad rynku pratsi. Shcho vidbuvaetsia z robotoiu v Ukraini pid chas viyny? [Overview of the labor market. What happens to work in Ukraine during the war?] *Forbes Special War Issue*. Available at: <https://forbes.ua/company/oglyad-rinku-pratsi-shcho-vidbuvaetsya-zrobotoyu-v-ukraini-pid-chas-viyni-19072022-7243> (accessed May 16, 2023).
6. Vinokurov Ya. (2022) Yakyi realnyi riven bezrobittia v kraini i shcho narazi z ukrainsiamy, yaki vtratyl robotu, za rakhunok choho vony vyzyvaiut? [What is the real level of unemployment in the country and what is currently happening to Ukrainians who have lost their jobs, what are they surviving on?]. Available at: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/12/8/694732/> (accessed May 16, 2023).
7. U NAN sprohnozuvaly kilnist ukrainsiv do kintsia stolittia [The National Academy of Sciences predicted the number of Ukrainians by the end of the century]. Available at: <https://www.slovoidilo.ua/2021/12/03/novyna/suspilstvo/nan-sprohnozuvaly-kilkist-ukrayinciv-kincy-stolittya> (accessed May 16, 2023).
8. Population Pyramids of the World from 1950 to 2100. Available at: <https://www.populationpyramid.net/world/2019/> (accessed May 16, 2023).
9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed May 16, 2023).
10. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2020) Robocha syla Ukrainy 2019 [Labor force of Ukraine 2019]. Kyiv: Informatsiino-analitychne ahentstvo. 194 p.
11. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2022) Robocha syla Ukrainy 2021 [Labor force of Ukraine 2021]. Kyiv: Informatsiino-analitychne ahentstvo, 216 p.
12. Derzhavnyi tsentr zainiatosti. Available at: <https://www.dcz.gov.ua/> (accessed May 16, 2023).

References:

1. Karpenko A.V. (2017) Liudskiy potentsial v osnovi formuvannia innovatsiinoi systemy [Human potential is the basis of the formation of the innovation system]. *Pryazovsky Economic Bulletin*, vol. 5(05), pp. 260–264.
2. Riabovolyk T.F., Androshchuk I.O. (2022) Liudskiy potentsial v umovakh yevrointegratsii Ukrainy [Human potential in the conditions of European integration of Ukraine]. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, vol. 42, pp. 7–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-42-1>

Summary. The main indicators of the labor market functioning are analyzed in the article, through which the socio-economic component of human potential is characterized. Number of general scientific and special research methods were used during the research: the method of abstraction, analysis and synthesis, induction and deduction, graphic-analytical method, system analysis. The author considered the following criteria: population dynamics, unemployment rate (total, by sex, by age group and by region), gender gap in unemployment, part of young people who do not work, do not study and do not acquire professional skills (NEET generation), level employment (overall, by sex, by age groups and regions), gender gap in employment, part of self-employed and employed in the informal economy sector. On the basis of the research carried out by the author, it was found that the labor market of Ukraine is characterized by a demographic decline, which is also predicted during the next decades, a decrease in the number of economically active population; the dynamics of the level of unemployment in Ukraine is multidirectional, which in recent years was a consequence of the atypical nature of the COVID-19 pandemic; in the age structure of unemployment in Ukraine, there is a significant predominance of persons aged 15-24; in the gender structure of unemployment up to and including 2020, a significant male predominance was observed; the gender gap in unemployment is decreasing; part of young people aged 15-24 who do not work, do not study and do not acquire professional skills decreases at a slight rate; since 2019, the employment rate has a steady downward trend in all age groups, except for 50-59 years; the gender structure of employment shows a significant male predominance; the gender gap in employment is quite large; part of self-employed and employed in the informal sector of the economy has remained almost unchanged in recent years. Since 2018, the number of vacancies on the labor market has tended to decrease, while the number of unemployed has tended to increase. Based on the analysis of these indicators, were determined the global problems of the labor market and the formation of the socio-economic component of the Ukraine's human potential.

Key words: human potential, socio-economic potential, labor market, employment rate, unemployment rate, labor supply and demand.